

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ๑ ในอยุธยา. วารสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ธุรกิจและส่งเสริมการท่องเที่ยว. 2546.
กฤตกีมล. ไหว้พระ9วัด ปรากฏในความอ่อนแอของมนุษย์. วารสารศิลปวัฒนธรรม. 25, 3.
กองวางแผนโครงการททท. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวเล่มที่9: สรุปสินค้า
ทางการท่องเที่ยว 2541-2542. กรุงเทพฯ, 2540
กองวางแผนโครงการททท. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวเล่มที่11: สรุปแนวทาง
ความร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างททท.และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพฯ,
2540.
กองวางแผนโครงการททท. เอกสารประกอบการวางแผนการท่องเที่ยวเล่มที่4: สรุปแนวทาง
การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับจังหวัดภาคกลาง. กรุงเทพฯ, 2540
กาญจนา แก้วเทพ. ศาสตร์แห่งสื่อและวัฒนธรรมศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2544.
กาญจนา แก้วเทพ. สื่อสองวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ: มุลนิธิภูมิปัญญา 2539.
กิน เที่ยว พัก จ.พระนครศรีอยุธยา. หนังสือฉลองครบรอบ3ปี ชมรมกีฬาลีลาศเพื่อสุขภาพ-กรุงเก่า.
2547.
คู่มือแนะนำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เมืองมรดกโลก.
พระนครศรีอยุธยา 2546.
คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระ
เกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. วัฒนธรรม พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์
และภูมิปัญญาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคล
เฉลิมพระชนมพรรษา 6รอบ. 2542.
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, สำนักงาน. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประจำปี2543. ฝ่ายข้อมูลและ
ติดตามประเมินผล, 2543.
จุมพล หนีมพานิช. การวิเคราะห์นโยบาย ขอบข่าย แนวคิด ทฤษฎี และกรณีตัวอย่าง. โครงการ
ส่งเสริมการแต่งตำรา นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.
ฉลาดชาย รมิตานนท์. เรื่อง ทุนเศรษฐกิจ vs ทุนวัฒนธรรม ผู้นำทางอำนาจไทย. สยามรัฐสัปดาห์
วิจารณ์ 9, 6 (กรกฎาคม 2545): 86-87.
ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. ลัทธิเศรษฐกิจการเมือง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2546.
ชัชวรินทร์ ไชยวัฒน์. เรื่อง ทุนวัฒนธรรม. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 9, 6 (กรกฎาคม 2545): 88-89.
เชิดเกียรติ อนุสนธิ์พัฒน์. เลขธิการหอการค้าจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์, 29 ธันวาคม 2549.

- เชิดเกียรติ อนุสนธิ์พัฒนา. เทศมนตรีนครพระนครศรีอยุธยา. **สัมภาษณ์**, 10 มกราคม 2550.
- เชิดชัย อนุสนธิ์พัฒนา. ประธานฝ่ายการแสดงและวัฒนธรรม งานตรุษจีนกรุงเทพฯอยุธยาทางคล. **สัมภาษณ์**, 4 มกราคม 2550.
- ฉัตรยา อ่วมพิทยา. ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 6. **สัมภาษณ์**, 7 สิงหาคม 2549.
- ฉวีรักษ์รัฐ วรเทพภูมิพงษ์. การกำหนดและวิเคราะห์นโยบายสาธารณะ : ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้. คณะรัฐประศาสนศาสตร์ กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.
- ธิดา สารธยา. “พระร่วง: ตัวอย่างการศึกษาเรื่องการรับรู้เชิงประวัติศาสตร์ของสังคมท้องถิ่น” **วารสารศิลปวัฒนธรรม**. ปีที่ 13 ฉบับที่ 1
- ธิป ศรีสกุล ไชยรัก. การอนุรักษ์ย่านบางรักเพื่อการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2543.
- นิคม จารุมณี. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์ 2544.
- นิตินันท์ พันทวี. การศึกษาพิธีกรรมท้องถิ่นในฐานะทุนวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาชุมชน กรณีศึกษาพิธีกรรมบายศรีสู่ขวัญอีสาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรุษฎีบัณฑิต, ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2544.
- นเรศ วงศ์สวัสดิ์. รองผู้ว่าราชการจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. **สัมภาษณ์**, 28 กันยายน 2549.
- นิพันธ์ เฟิงแก้ว. “ตลาดนัดเทพเจ้า” นิตยสารสารคดี 17, 195, 2544.
- บัวพันธ์ พรหมพักพิง. เรื่อง ทุนทางสังคม คือความภูมิใจ รวมบทความวิชาการในวาระครบรอบ 60 ปี ศ.ดร.ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สร้างสรรค์, 2545.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: ซี.พี. บุ๊คสแตนด์คาร์ด, 2548.
- ประวิตร โรจนพฤกษ์. การเมืองเรื่อง “ความจริงแท้” ทางวัฒนธรรม: บทสำรวจเชิงทฤษฎี. **นิตยสารฟ้าเดียวกัน** (เม.ย-มิ.ย 2546): 56-75.
- ประเวศ วะสี. วัฒนธรรมกับการพัฒนา: สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- พันโทหญิงนภาพวี คงเศรษฐกุล. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และการบริโภคเชิงสัญลักษณ์, กระแส วัฒนธรรม. **วารสารวิชาการคณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยสยาม**. 5, 7 (ม.ค-มิ.ย 2547).
- พิทักษ์ น้อยวังคลัง. กระบวนการทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวในภาคอีสาน. **โครงร่างวิทยานิพนธ์ปริญญาคุุฎีบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม**. 2546.
- มนตรี ดีมานพ. ผลกระทบจากแหล่งที่ตั้งอุตสาหกรรมต่อเศรษฐกิจท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาการวางแผนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2541.

มิ่งสรรพ์ ขาวสอาดและคณะ. โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของ
ประเทศ. สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย มีนาคม 2540.

มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด และอัครพงศ์ อันทอง. ความสามารถในการแข่งขันทางการท่องเที่ยวใน
อนุภูมิภาคอาเซียนในการประชุม EuroCHRIE วันที่ 19-23 ตุลาคม 2548 ณ กรุงปารีส
ประเทศฝรั่งเศส

เมนูแนะนำ. Pierre Bourdieu นักปรัชญา สังคมวิทยา มานุษยวิทยาผู้ต่อต้าน โลกาภิวัตน์. แหล่งที่มา:
<http://cafethai.tripod.com/theo-bourdieu.htm> วันที่ 18 ตุลาคม 2549.

ยศ สมบัติ. พลวัตและความยืดหยุ่นของสังคมชาวนา: เศรษฐกิจชุมชนภาคเหนือและการปรับ
กระบวนการทัศน์ว่าด้วยเป็นชุมชนในประเทศโลกที่สาม. กรุงเทพฯ: วิทอินดีไซน์, 2546.

รังสรรค์ ธาระพรพันธุ์. ทิวทัศน์วัฒนธรรม วัฒนธรรมในระบบทุนนิยมโลก เล่ม 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มติชน, 2546.

ราณี อธิชัยกุล. ธุรกิจนันทนาการ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544.

ฤทธิ อนุจรพันธ์. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่ออำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน จังหวัดแม่ฮ่องสอน.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาภูมิศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. 2543.

ศุภชัย ขาวประภาส. นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2545.

สมบัติ ชำรงค์ธวัชชัย. นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์ และกระบวนการ.
กรุงเทพฯ: โครงการเอกสารและตำรา คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒน
บริหารศาสตร์, 2530.

สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. สรุปผลความก้าวหน้าในการดำเนินงานของรัฐบาลในรอบปี.
สำนักงานเลขาธิการนายกรัฐมนตรี 26 กรกฎาคม 2538- 25 กรกฎาคม 2539.

สุธรรม ชาตะสิงห์. “อะเมซซิ่งอยุธยา”. วารสารวิชาการราชภัฏกรุงเทพฯ 5, 9/2541: 93.

สุนิสา ฉันทรัตน์ โยธิน. ผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชน: กรณีศึกษาหมู่บ้านดอยปู่ย ต.สุ
เทพ อ.เมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ แผนกวิชามานุษยวิทยา
คณะสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2546.

เสรี วงษ์มณฑา. พฤติกรรมผู้บริโภค. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ธีระฟิล์ม, 2542.

อนุชิต เทียงธรรม. “Nostalgia and Retro Marketing,” นิตยสารMarke(eer), 2547.

อมรรัตน์ เทพกำปนาท. เรื่องต้นทุนทางวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หนังสือพิมพ์

เดลินิวส์. แหล่งที่มา: http://www.dailynews.co.th/dailynews/pages/front_th_popup_news/Default.aspx?Newsid=98723&NewsType=1&Template=1&point=3. วันที่ 30 สิงหาคม 2549.

อรทัย เลิศจิตติพิสุทธิ์. การศึกษาตัวชี้วัดการเจริญเติบโตของเมืองจากการพัฒนาอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรีและระยอง. วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2537.

อรศรี งามวิทยาพงศ์. กระบวนการพัฒนาของรัฐบาลจากยุคผู้ใหญ่ลีถึงหลุยส์วิดตอง. แหล่งที่มา <http://www.geocities.com/thaifreeman/articles/quotation.html> วันที่ 20 ตุลาคม 2549.

อารีขรรณ ทัดตะศิริ. การเมืองเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในโครงการโรงไฟฟ้าถ่านหินบ่อนอกจ.ประจวบคีรีขันธ์. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2543.

อัญชลี วิรัชจินดา. เจ้าของธุรกิจเอสทีเฮาส์ ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. สัมภาษณ์, 20 ธันวาคม 2549.

ภาษาต่างประเทศ

Acharee Sattarasart and Akarapong Untong. *Impacts of SARS Outbreak on Thai Economy*. A draft paper under the project entitled "A Collaborative Study of the Tourism Industry in the Greater Mekong Subregion and its Multiple Impacts on Socio-economic Development, Culture and Environment". (2004).

David Throsby. "Sustainability and culture: some theoretical issues," **International Journal of Cultural Policy**[online]. 1997. Available from www.econ.mq.edu.au/research/2005/cult_cap_throsby.pdf [2006, October 18]

Jean Bauolrillard. **The Consumer society Myths & Structures**. London: Sage Publication, 1998.

McCannell. **The Tourist: A New Theory of the Leisure Class**. New York, 1976.

Phillip Anthony O' Hara. **Encyclopedia of Political Economy**. Routledge. T.J. International Ltd, Padstow, Cornwall, 2001.

Pierre Bourdieu. "The Forms of Capital," **Education Culture, Economy, and Society**. Oxford University, 1997.

Rudolf Hilferding. **Finance Capital**[online]. 1910. Available from: <http://cepa.newschool.edu/het/profiles/hilferd.htm>

William Jenkins. **Policy Analysis: A Political and Organizational Perspective**[online]. 2001. Available from: <http://www.answers.com/topic/public-policy> [2006, October 8]

<http://www.ayutthaya.go.th>

<http://www.farmsuk.net>

<http://www.homme-moderne.net>

<http://www.moe.go.th>

<http://www.nesdb.go.th/index.php>

<http://www.tat.or.th>

<http://www.tourism.go.th>

<http://www.unesco.org>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

**แผนยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน (นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา
อ่างทอง)****วิสัยทัศน์**

เป็นแหล่งสร้างสรรค์และนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี และวัฒนธรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเป็นศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการสู่ทุกภูมิภาค

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมรูปแบบดั้งเดิม (Transform conventional industry) ทาง
การเกษตรอุตสาหกรรมไปสู่ Knowledge based industry
2. ส่งเสริมการท่องเที่ยวระดับโลก
3. การเป็น Excellent center for Future Manufacturing
4. การพัฒนาศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการระหว่างภาคต่างๆ

เป้าประสงค์

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
2. สร้างมูลค่าสินค้าเชิงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
4. เป็นศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการ

กลยุทธ์

1. พัฒนาความรู้และการจัดการทางด้านเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าในการพัฒนาสินค้า
เกษตรและอุตสาหกรรม
2. การผสมผสานทักษะกับความรู้ในการพัฒนาสินค้าเชิงวัฒนธรรมและส่งเสริมการ
ท่องเที่ยวระดับโลก
3. สร้างแรงจูงใจและดึงดูดผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศมาอยู่ในพื้นที่เพื่อให้เป็น
ศูนย์กลางการวิจัยและพัฒนา
4. ศูนย์การเชื่อมโยงรับและกระจายสินค้าระหว่างภาคต่างๆ

จังหวัดในกลุ่มภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และอ่างทอง เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร และด้านที่พัทอาศัยชั้นนำ กลุ่มจังหวัดจึงได้วางเป้าประสงค์การพัฒนาของกลุ่มจังหวัดโดยอาศัยศักยภาพการพัฒนาของกลุ่มที่มีอยู่แยกประเด็นหลัก ดังนี้

- 1 การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 2 สร้างมูลค่าสินค้าเชิงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยว
- 3 การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
- 4 การเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยง การคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการ
- 5 เสริมสร้างและพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพการเป็นเมืองที่พัทอาศัยชั้นนำและมี

สภาพแวดล้อมที่ดี

โดยกำหนดวิสัยทัศน์ของกลุ่มจังหวัด ไว้ดังนี้

“เป็นแหล่งสร้างสรรค์และนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงการคมนาคม เพื่อกระจายสินค้าและบริการสู่ทุกภูมิภาค”

สภาพทั่วไป

- พื้นที่ของกลุ่มจังหวัดรวมทั้งสิ้น 5,704.83 ตารางกิโลเมตร (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2,556.64 ตารางกิโลเมตร นนทบุรี 653.96 ตารางกิโลเมตร ปทุมธานี 1,525.86 ตารางกิโลเมตร และอ่างทอง 968.37 ตารางกิโลเมตร)

- ประชากรรวม

- พระนครศรีอยุธยา 757,103 คน
- นนทบุรี 839,029 คน
- ปทุมธานี 731,711 คน
- อ่างทอง 293,011 คน

- มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทั้ง 4 จังหวัด

- ผลิตภัณฑ์มวลรวม (GPP) ของกลุ่มจังหวัด ปี 2546 รวม 328,427 ล้านบาท

ในปี 2546 มูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัดเฉลี่ยต่อคนต่อปีของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 335,120 บาท จังหวัดนนทบุรี 82,009 บาท จังหวัดปทุมธานี 190,406 บาท และจังหวัดอ่างทอง 57,590 บาท

ศักยภาพการพัฒนา

- ด้านอุตสาหกรรมและการส่งออก
- ด้านการท่องเที่ยวมรดกโลก/เชิงนิเวศน์ และการบริการ
- ด้านการศึกษา
- ด้านการเกษตร
- ด้านการคมนาคม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาถือเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เนื่องจากได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรมจากองค์การยูเนสโก (Unesco) ประกอบกับเป็นแหล่งที่ตั้งของเขตส่งเสริมการลงทุนที่สำคัญ และยังเป็นเมืองอยู่ช้ำอู่้ำที่สำคัญจังหวัดหนึ่งของประเทศ จึงทำให้มีศักยภาพในด้านการพัฒนาจังหวัด ดังนี้

1. การเป็นเมืองท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. การค้า การลงทุนและอุตสาหกรรม : อยู่ในเขต 2 ของเขตส่งเสริมการลงทุน มีนิคมอุตสาหกรรม 3 แห่ง สวนอุตสาหกรรม 1 แห่ง เขตประกอบการอุตสาหกรรม 1 แห่ง
3. การคมนาคมขนส่ง : ท่าที่ตั้งของจังหวัดอยู่ตรงจุดกึ่งกลางของประเทศ ประกอบกับมีโครงข่ายการคมนาคมสะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ สามารถเชื่อมโยงไปสู่ภูมิภาคต่างๆ ได้อย่างสะดวก
4. การเกษตร : เป็นเมืองอยู่ช้ำอู่้ำของประเทศ มีระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ

วิสัยทัศน์จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

“พระนครศรีอยุธยาเป็นนครแห่งการท่องเที่ยวมรดกโลกทางวัฒนธรรม แหล่งอาหารที่มีคุณภาพ เป็นศูนย์กลางทางการค้าการลงทุนและอุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสะอาด เมืองน่าอยู่ ประชาชนอยู่ดีมีสุขอย่างยั่งยืน”

ประเด็นยุทธศาสตร์

1. รักษาและใช้ประโยชน์จากมรดกวัฒนธรรมในการเพิ่มมูลค่าทางด้านการท่องเที่ยว
2. อาศัยความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ระบบชลประทานที่ดี และเทคโนโลยีในการพัฒนาแหล่งอาหารที่มีคุณภาพ

3. ใช้ศักยภาพของเป็นศูนย์กลางการคมนาคมให้เอื้อประโยชน์ต่อการค้า การลงทุนและอุตสาหกรรม

4. สร้างสภาพแวดล้อมของเมือง/ชุมชน ให้น่าอยู่และเอื้อต่อการพัฒนา

เป้าประสงค์

1. อนุรักษ์มรดกโลกในเขตนครประวัติศาสตร์ควบคู่ไปกับการพัฒนาเสริมสร้างเขตเศรษฐกิจแห่งใหม่

2. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ

3. การผลิตอาหารที่มีคุณภาพ

4. การสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชน

กลยุทธ์

1. พัฒนาการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว

2. พัฒนาศูนย์กลางการบริการ การตลาด

3. พัฒนาศูนย์กลางการท่องเที่ยววัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น

4. พัฒนาและส่งเสริมให้เป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุนในเขตภาคกลางตอนบน

5. พัฒนาระบบ โครงสร้างพื้นฐานช่วยเหลือและสนับสนุนผู้ประกอบการ

6. พัฒนาการผลิตอาหารที่มีคุณภาพ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

7. ส่งเสริมให้บ้านเมืองสะอาด สิ่งแวดล้อมดี และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

8. ส่งเสริมให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และมีชีวิตชีวา

9. ส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพดี

ภาคผนวก ข.

แผนปฏิบัติการ 4 ปี พ.ศ. 2548-2551

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาถือเป็นจังหวัดที่มีชื่อเสียงด้านการท่องเที่ยวระดับนานาชาติ เนื่องจากได้ขึ้นทะเบียนเป็น มรดกโลกทางวัฒนธรรม จากองค์การUNESCOประกอบกับเป็นที่ตั้งของเขตส่งเสริมการลงทุนที่สำคัญ และยังเป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำที่สำคัญจังหวัดหนึ่งของประเทศ จึงทำให้มีศักยภาพในด้านการพัฒนาจังหวัด ดังนี้

1. การเป็นเมืองท่องเที่ยวเมืองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. การค้า การลงทุนและอุตสาหกรรม : อยู่ในเขต2ของการส่งเสริมการลงทุน มีนิคมอุตสาหกรรม 3 แห่ง สวนอุตสาหกรรม1แห่ง เขตประกอบอุตสาหกรรม1แห่ง
3. การคมนาคมขนส่ง : ท่าเลที่ตั้งของจังหวัดอยู่ตรงจุดกึ่งกลางของประเทศประกอบกับมีโครงข่ายการคมนาคมสะดวกทั้งทางบกและทางน้ำ สามารถเชื่อมโยงไปยังภูมิภาคต่างๆได้อย่างสะดวก
4. การเกษตร : เป็นเมืองอู่ข้าวอู่น้ำของประเทศ มีระบบชลประทานครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ

จากศักยภาพดังกล่าวข้างต้นตลอดจนความได้เปรียบด้านทำเลที่ตั้งของจังหวัดรวมทั้งนโยบายของจังหวัดที่ได้วางรากฐานการพัฒนาเพื่อรองรับความเจริญเติบโตของเมืองในอนาคต จังหวัดจึงได้นำมากำหนดเป็นวิสัยทัศน์การพัฒนาจังหวัดดังนี้

“เป็นแหล่งสร้างสรรค์และนำองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ควบคู่กับการเป็นศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคม เพื่อกระจายสินค้าและบริการสู่ทุกภูมิภาค”

ข้อมูลพื้นฐาน

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนกลุ่มที่1

ประกอบด้วย4จังหวัดได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และอ่างทอง
สภาพทั่วไป

- พื้นที่ของกลุ่มจังหวัดรวมทั้งสิ้น 5,704.83 ตารางกิโลเมตร (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 2,556.64 ตารางกิโลเมตร นนทบุรี 653.96 ตารางกิโลเมตร ปทุมธานี 1,525.86 ตารางกิโลเมตร และอ่างทอง 968.37 ตารางกิโลเมตร)

- ประชากรรวม พระนครศรีอยุธยา 757,103 คน นนทบุรี 839,029 คน ปทุมธานี 737,711 คน และอ่างทอง 293,011 คน

- มีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านทั้ง 4 จังหวัด

ศักยภาพการพัฒนา

- ด้านอุตสาหกรรมและการส่งออก
- ด้านการท่องเที่ยวมรดกโลก/เชิงนิเวศน์ และการบริการ
- ด้านการศึกษา
- ด้านการเกษตร
- ด้านการคมนาคม

ข้อมูลทั่วไปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภูมิศาสตร์

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่บริเวณที่ราบลุ่มภาคกลางตอนล่างของประเทศ ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ 75 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 2,556.64 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,597,900 ไร่ นับว่าเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 62 ของประเทศไทย และเป็นอันดับที่ 11 ของจังหวัดในภาคกลาง

อาณาเขตของจังหวัดติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงได้แก่ ทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดอ่างทอง จังหวัดลพบุรี ทิศใต้ติดต่อกับจังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี ทิศตะวันออกติดต่อกับจังหวัดสระบุรี และทิศตะวันตกติดต่อกับจังหวัดสุพรรณบุรี

ภูมิประเทศ

เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ มีแม่น้ำไหลผ่าน 4 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย รวมความยาวประมาณ 200 กิโลเมตร มีลำคลองใหญ่น้อยประมาณ 860 คลอง เชื่อมต่อกับแม่น้ำเกือบทั่วบริเวณพื้นที่

ภูมิอากาศ

ลักษณะร้อนชื้นในปี 2546 อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 30.4 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 25.3 องศาเซลเซียส ปริมาณน้ำฝน 1,114 มิลลิเมตร

การเมืองการปกครอง

แบ่งออกเป็น 16 อำเภอ 209 ตำบล 1,471 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 เทศบาลนคร 2 เทศบาลเมือง 24 เทศบาลตำบล 133 องค์การบริหารส่วนตำบล 61 สภาตำบล จำนวนประชากร 757,103 คน (ชาย 368,454 คน หญิง 388,649 คน) มีสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 2 คน และมีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 6 คน (ระบบแบ่งเขตเลือกตั้ง 5 คน และระบบบัญชีรายชื่อ 1 คน)

ทรัพยากรธรรมชาติ

มีแม่น้ำสายสำคัญไหลผ่าน 4 สาย ได้แก่ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก แม่น้ำลพบุรี และแม่น้ำน้อย และมีลำคลองใหญ่น้อย ประมาณ 860 สายคลอง ลักษณะดินแยกเป็น 6 ประเภท ได้แก่ ดินเหนียว ดินเหนียวปนดินร่วน ดินเหนียวปนดินทราย ดินร่วนปนดินทราย ดินทราย ดินร่วน และยังมีทรายมากตามบริเวณลุ่มแม่น้ำลำคลอง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นทรายที่ใช้ถมที่เพื่อการก่อสร้าง

การบริการ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีสถานีจ่ายไฟฟ้า จำนวน 17 แห่ง โดยมีการใช้กระแสไฟฟ้ารวม 206,590,310 กิโลวัตต์ต่อชั่วโมง สถานีจ่ายน้ำประปา จำนวน 8 แห่ง กำลังการผลิตรวม 40,200.00 ลูกบาศก์เมตร/วัน ระบบประปาในหมู่บ้านให้บริการอีก 169 แห่ง ชุมสายขององค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย 30 ชุมสาย และมีชุมสายของบริษัทสัมปทาน (TT&T) 38 ชุมสาย ที่ทำการไปรษณีย์ 21 แห่ง กระจายอยู่ทุกอำเภอ สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

การคมนาคม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเส้นทางคมนาคม 2 ทาง คือ ทางบกและทางน้ำ เดิมใช้ทางน้ำเป็นหลัก ปัจจุบันใช้ทางบกเป็นส่วนใหญ่เพราะสะดวกและรวดเร็ว โดยมีเส้นทางรถประจำทางจากกรุงเทพถึงจังหวัดจำนวน 4 เส้นทาง มีทางหลวงแผ่นดิน ทางหลวงจังหวัด และเส้นทางมาตรฐานที่สามารถติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ตามเส้นทางรถโดยสารประจำทาง จำนวน 23 เส้นทาง และมีเส้นทางรถโดยสารประจำทางภายในเขตจังหวัด จำนวน 45 เส้นทาง นอกจากนี้ยังมีเส้นทางรถไฟสายเหนือ และสายตะวันออกเฉียงเหนือขบวนรถไฟผ่าน ขึ้น-ลง รับผู้โดยสารวันละ 36 ขบวน ผ่านจังหวัดในเขตท้องที่อำเภอบางปะอิน อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอภาชี และอำเภอท่าเรือ ส่วนการคมนาคมทางน้ำมีการใช้น้อยลง คงเหลือแต่ชุมชนริมแม่น้ำลำคลองใช้เพื่อการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรม ตลอดจนเพื่อให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเยี่ยมชมทัศนียภาพริมฝั่งแม่น้ำ

การศึกษา

มีสถานศึกษาในระบบ 478 แห่ง เป็นสถานศึกษาของรัฐ 435 แห่ง เอกชน 32 แห่ง และส่วนท้องถิ่น (เทศบาล) 11 แห่ง โดยมีจำนวนนักเรียน นักศึกษา แยกเป็นในระบบโรงเรียน 165,412 คน นอกกระบบโรงเรียน 31,382 คน จำนวนครูในระบบโรงเรียน 8,312 คน แยกตามวุฒิคือ ปริญญาเอก 16 คน ปริญญาโท 921 คน ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและปริญญาตรี 6,736 คน ต่ำกว่าปริญญาตรี 639 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครูระดับประถมศึกษา 20:1 คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 19:1 คน มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ 20:1 คน และสายอาชีพ 28:1 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 25:1 คน

การศาสนา

มีจำนวนพุทธศาสนิกชน 711,940 คน คิดเป็น 95.37% นับถือศาสนาคริสต์ 4,956 คน คิดเป็น 0.66% นับถือศาสนาอิสลาม 29,632 คน คิดเป็น 3.97% สำหรับศาสนสถานในจังหวัดมีทั้งสิ้น 563 แห่ง แยกเป็นวัด 500 วัด โบสถ์คาทอลิก 5 แห่ง และมัสยิด 58 แห่ง นอกจากนี้ยังมีวัดร้าง 435 วัด ที่พักสงฆ์ 9 แห่ง โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมบาลีและสามัญรวม 157 แห่ง ศูนย์พระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ 1 แห่ง พระอารามหลวง ชั้นเอก ชนิดราชวรมหาวิหาร 3 แห่ง และชั้นโท ชนิดราชวรมหาวิหาร 3 แห่ง ชั้นตรี ชนิดวรวิหาร 2 แห่ง และชั้นตรีชนิดสามัญ 1 แห่ง มีพระภิกษุ/สามเณรที่จำพรรษา จำนวน 7,458 รูป

การสาธารณสุข

มีจำนวนสถานบริการสาธารณสุข ทั้งหมด 540 แห่ง เป็นสถานบริการภาครัฐ 231 แห่ง สถานบริการภาคเอกชน 309 แห่ง บุคลากรสาธารณสุขที่สำคัญได้แก่ แพทย์ 252 คน (คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:6,861 คน) ทันตแพทย์ 43 คน (คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:19,499 คน) เกษัตริกร 65 คน (คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:11,399 คน) และพยาบาลวิชาชีพ 1,077 คน (คิดเป็นสัดส่วนต่อประชากร 1:782 คน)

เศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพปลูกข้าวในกระบวนการผลิต คนงานเกษตร คนงานทั่วไป ในปี 2546 มีผลิตภัณฑ์มวลรวม จำนวน 246,683 ล้านบาท รายได้ส่วนใหญ่อยู่ในสาขาอุตสาหกรรมมากที่สุด จำนวน 205,835 ล้านบาท รองลงมาเป็นสาขาการค้าส่งและค้าปลีก จำนวน 11,207 ล้านบาท และสาขาเกษตรกรรม จำนวน 4,489 ล้านบาท ประชากรมีรายได้เฉลี่ยต่อหัว 335,120 บาท/ปี เป็นอันดับที่ 4 ของประเทศ

ธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินมีจำนวน 12 แห่ง เปิดสาขาให้บริการทั่วทั้งจังหวัด จำนวน 83 สาขา ปริมาณเงินฝาก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2546 จำนวน 466,385.50 ล้านบาท ปริมาณสินเชื่อจำนวน 226,286.60 ล้านบาท ในปี 2546 งบประมาณของทางราชการที่มีการเบิกจ่ายผ่านสำนักงานคลังจังหวัด จำนวน 6,227.13 ล้านบาท

การอุตสาหกรรม

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในเขต 2 ของการส่งเสริมการลงทุน มีโรงงานอุตสาหกรรม 1,334 โรงงาน เงินลงทุนรวม 219,515.94 ล้านบาท คนงานในโรงงาน 174,390 คน โดยมีจำนวนเงินลงทุนและคนงานเป็นอันดับ 4 และ 5 ของประเทศตามลำดับ มีนิคมอุตสาหกรรม 3 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมบางปะอิน นิคมอุตสาหกรรมบ้านหว้า (ไฮเทค) และนิคมอุตสาหกรรมรัตนนคร สวน

อุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่ สวนอุตสาหกรรมโรจนะและมี เขตประกอบอุตสาหกรรม 1 แห่ง ได้แก่ เขตประกอบอุตสาหกรรมแฟคตอรีแลนด์ วังน้อย ส่วนใหญ่เป็น โรงงานอุตสาหกรรมการเกษตร

การพาณิชย์กรรม

ปี 2546 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นผู้จดทะเบียนการค้าจำนวน 825 ราย แยกเป็นจดทะเบียนพาณิชย์ 446 ราย และบริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด 379 ราย

สินค้าขาออกของจังหวัดที่สำคัญ ได้แก่ สินค้าเกษตร เช่น ข้าว มะม่วง สัตว์น้ำจืด ไม้แปรรูป อัญมณี และสินค้าหัตถกรรมพื้นเมือง ส่วนสินค้านำเข้าของจังหวัด ได้แก่ สินค้าอุปโภคบริโภค วัสดุก่อสร้าง น้ำมันเชื้อเพลิง เครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องมือเครื่องจักรกลที่ใช้ในอุตสาหกรรมการเกษตร และไม้ซุง

การเกษตรกรรม

การใช้ที่ดินเพื่อการเกษตร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ทั้งหมด 1,597,900 ไร่ มีเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร 1,092,641 ไร่ ลักษณะการถือครองที่ดินทางการเกษตร เป็นเนื้อที่ของตนเอง 451,001 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 41.28 ของเนื้อที่ถือครองทางการเกษตร เป็นเนื้อที่ของคนอื่น 594,725 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 54.43 ซึ่งในจำนวนนี้เป็นเนื้อที่เช่าผู้อื่น 580,265 ไร่ ได้ทำฟรี 12,252 ไร่ รับจ้าง 2,208 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 53.11 0.11 และ 0.002 ตามลำดับ ลักษณะการใช้ที่ดินถือครองทางการเกษตร เป็นที่อยู่อาศัย 41,187 ไร่ ที่นา 986,235 ไร่ ปลูกผลไม้และไม้ยืนต้น 47,799 ไร่ สวนผักและไม้ดอก 5,094 ไร่ ทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ 82 ไร่ ที่รกร้างว่างเปล่า 1,745 ไร่ อื่นๆ 10,499 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 3.77 90.26 4.37 0.0075 0.16 และ 0.96 ตามลำดับ สำหรับเขตปฏิรูปที่ดินในปี 2544 ได้มีการประกาศแล้วรวม 8 อำเภอ มีพื้นที่จัดรูปที่ดินเพื่อการเกษตรกรรม 1 แห่ง คือที่ตำบลห่อหมก อำเภอบางไทร จำนวน 1,119 ไร่ ได้แก่ อำเภอลาดบัวหลวง วังน้อย บางไทร พระนครศรีอยุธยา เสนา บางปะอิน อุทัยและอำเภอบางบาล

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

มีโครงการชลประทาน 13 โครงการ คิดเป็นพื้นที่ชลประทาน 1,279,466 ไร่ ครอบคลุมทุกอำเภอ และมีโรงการสูบน้ำด้วยไฟฟ้า 12 แห่ง ให้บริการในเขตพื้นที่ชลประทาน 159,500 ไร่ นอกจากนี้ยังมีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อสนับสนุนการดำเนินการด้านการเกษตรและด้านอุตสาหกรรม

ด้านเกษตรกรรม

ปีการเพาะปลูก 2544/45 เนื้อที่เพาะปลูก รวม 1,803,040 ไร่ แยกเป็นข้าว 1,680,406 ไร่ ผลผลิต 1,196,188 ตัน ไม้ผลและไม้ยืนต้น 101,200 ไร่ ผลผลิต 64,092 ตัน พืชผัก พืชไร่ 21,434 ไร่

การผลิต

การกสิกรรมเป็นสาขาที่ทำรายได้เป็นอันดับ 1 พืชเศรษฐกิจหลักได้แก่ ข้าว รองลงมาได้แก่ มะม่วง ส้มเขียวหวาน ถั่วเขียว ถั่วฝักยาว ข้าวโพด สัตว์เศรษฐกิจ ได้แก่ ไข่ เป็ด สุกร โค กระบือ และสัตว์น้ำจืด

การสหกรณ์

ปี 2546 มีสหกรณ์ทั้งสิ้น 57 สหกรณ์ สมาชิก 75,335 คน แยกเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตร 29 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร 27 สหกรณ์ สมาชิก 48,256 คน และ สหกรณ์นิคม 2 สหกรณ์ สมาชิก 529 คน สหกรณ์นอกภาคการเกษตร 27 สหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ 15 สหกรณ์ สมาชิก 18,858 คน และสหกรณ์ร้านค้า 3 สหกรณ์ สมาชิก 6,256 คน และสหกรณ์บริการ 9 สหกรณ์ สมาชิก 1,436 คน และชุมนุมสหกรณ์ จำนวน 1 แห่ง

ด้านสภาพแรงงาน

ปี 2546 มีประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 576,998 คน กำลังแรงงานปัจจุบัน 362,284 คน แยกเป็นผู้มีงานทำ 355,973 คน ผู้ไม่มีงานทำ 6,311 คน กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล – คน ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 214,713 คน ปี 2546 อัตราการว่างงานเท่ากับ 1.7

สถานที่ท่องเที่ยวของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่สำคัญ

1. บริเวณเกาะเมืองและพื้นที่โดยรอบ อำเภอพระนครศรีอยุธยา เช่น พระราชวังหลวงหรือพระราชวังโบราณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติเจ้าสามพระยา ศูนย์ศึกษาประวัติศาสตร์อยุธยา วัดพระศรีสรรเพชญ์ วิหารพระมงคลบพิตร วัดใหญ่ชัยมงคล วัดไชยวัฒนาราม วัดพนัญเชิงวรวิหาร ฯลฯ
2. บริเวณอำเภอบางปะอิน และอำเภอบางไทร เช่น พระราชวังบางปะอิน วัดนิเวศน์ธรรมประวัติ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ฯลฯ
3. บริเวณอำเภอนครหลวง อำเภอบางปะหัน และอำเภอบ้านแพรก ส่วนใหญ่เป็นประเภทงานช่าง และศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น เช่น พระตำหนักนครหลวง มีดอรัญญิก ฯลฯ

ภาคการท่องเที่ยว

	2543	2544	2545	2546	2547
- ผู้เยี่ยมชมเยือน	2,687,073	2,801,828	2,833,860	2,711,607	3,023,933
- นักท่องเที่ยว	593,832	611,334	688,906	447,412	582,661
- นักทัศนอาจร	2,093,241	2,190,494	2,144,954	2,264,195	2,441,272
- รายได้ (ล้านบาท)					
- โรงแรม/ห้องพัก	2,803.60	3,192.00	3,181.63	3,656.90	4,475.07
	21/1,403	23/1,421	23/1,421	21/1,421	27/1,446

*พระนครศรีอยุธยา มีจำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนเป็นอันดับ 7 ของประเทศ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จุดแข็ง(Strengths)	จุดอ่อน(Weakness)
<ol style="list-style-type: none"> 1. เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมที่สำคัญ ได้รับการยกย่องเป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม 2. เป็นแหล่งอุตสาหกรรม 3. เป็นเมืองอยู่ชานน้ำ 4. ท่าเรือที่ดี อยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและตลาดค้าส่งที่สำคัญ 5. มีโครงข่ายคมนาคมสะดวกเชื่อมต่อทุกภูมิภาค 6. มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการรองรับการขยายตัวจากกรุงเทพฯ และปริมณฑล 7. เป็นแหล่งขนส่งทางน้ำที่สำคัญ 	<ol style="list-style-type: none"> 1.ขาดการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยว 2.ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม (ขยะ น้ำเสีย อากาศ แผ่นดินทรุด) 3.ปัญหาด้านการจราจร/อุบัติเหตุทางการจราจร 4.ประชาชนขาดจิตสำนึก ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม 5.ปัญหาทางด้านสังคมอันเนื่องมาจากปัญหา ยาเสพติดและอาชญากรรมตลอดจนการมีประชากรแฝง 6.ขาดหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน
โอกาส (Opportunities)	อุปสรรค/ข้อจำกัด (Threats)
<ol style="list-style-type: none"> 1. นโยบายอุตสาหกรรมเป้าหมายของรัฐบาล 5 ด้าน (เกษตร ท่องเที่ยว อุตสาหกรรม การค้า และ OTOP) 	<ol style="list-style-type: none"> 1.องค์กรภาคเอกชนไม่เข้มแข็งพอ 2.ขาดความต่อเนื่องในการดำเนินการตามแผนแม่บทนครประวัติศาสตร์ฯ

สรุปข้อเสนอการเปลี่ยนแปลงของประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์	สรุปข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง
รักษาและใช้ประโยชน์จากมรดกทางวัฒนธรรมในการเพิ่มมูลค่าทางการท่องเที่ยว	<p><u>1.ด้านขั้นตอน/วิธีปฏิบัติงาน</u></p> <p>1.1 จัดตั้งศูนย์บริการเผยแพร่และผลิตสื่อประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยว</p> <p>1.2 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวทางน้ำให้ได้มาตรฐาน</p> <p>1.3 จัดตั้งศูนย์ประสานงานเพื่อการพัฒนาประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลิตภัณฑ์ OTOP</p> <p><u>2.ด้านเทคโนโลยี</u></p> <p>2.1 จัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น</p> <p>2.2 จัดทำระบบฐานข้อมูลเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์OTOPเชื่อมโยงการท่องเที่ยวระดับจังหวัดและอำเภอ</p> <p>2.3 จัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลของจังหวัด</p> <p><u>3.ด้านการจัดแบ่งงานและหน้าที่</u></p> <p>3.1การปรับบทบาทหน้าที่ภายในองค์กร</p> <p><u>4.ด้านบุคลากร</u></p> <p>4.1 การฝึกอบรม competency ที่ต้องการ</p> <p>4.2 การปรับสภาพแวดล้อมและสร้างวัฒนธรรมในองค์กร</p>

การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบนกลุ่มที่1 (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และอ่างทอง)

จังหวัดในกลุ่มภาคกลางตอนบน กลุ่มที่1 ประกอบด้วยจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และอ่างทอง เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในด้านอุตสาหกรรม ด้านการท่องเที่ยว ด้านการเกษตร และด้านที่พกอาศัยชั้นนำ กลุ่มจังหวัดจึงได้วางเป้าประสงค์การพัฒนากลุ่มจังหวัด โดยอาศัยศักยภาพการพัฒนาของกลุ่มที่มีอยู่แยกประเด็นหลัก ดังนี้

1. การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
2. สร้างมูลค่าสินค้าเชิงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยว
3. การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
4. การเป็นศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการ
5. เสริมสร้างและพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพการเป็นเมืองที่พกอาศัยชั้นนำและมีสภาพแวดล้อมที่ดี

การดำเนินงานของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่จะขับเคลื่อนให้การพัฒนาไปสู่วิสัยทัศน์ไว้ดังนี้

1. การปรับเปลี่ยนอุตสาหกรรมรูปแบบดั้งเดิมทางการเกษตรอุตสาหกรรมไปสู่

Knowledge based Industry

การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมการผลิตและแปรรูปสินค้าการเสริมสร้างการรวมกลุ่มเพื่อเข้าไปสู่ขบวนการวิสาหกิจชุมชน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและปัจจัยสนับสนุน โดยมีตัวชี้วัดการดำเนินงานใน 4 ปี (ปี 2548-2551) ได้แก่

- ร้อยละของมูลค่าเพิ่มภาคเกษตรที่เพิ่มขึ้น = ร้อยละ 8
- ร้อยละของผู้ประกอบการใหม่ที่จดทะเบียน โรงงานอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบ = ร้อยละ 16

2. การเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และมรดกโลกทางวัฒนธรรม

การสร้างมูลค่าเชิงวัฒนธรรมและส่งเสริมการท่องเที่ยวและการสร้างมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว และส่งเสริมสนับสนุนนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มจังหวัด โดยมีตัวชี้วัดการดำเนินงานใน 4 ปี (ปี 2548-2551) ได้แก่

- ร้อยละของนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น = ร้อยละ 11
- ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น = ร้อยละ 40
- ร้อยละของการจำหน่าย OTOP ที่เพิ่มขึ้น = ร้อยละ 50

3. การเป็นศูนย์กลางความเป็นเลิศด้านการผลิตแห่งอนาคต (Excellent Center for Future Manufacturing)

เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างแรงจูงใจและดึงดูดผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศมาอยู่ในพื้นที่เพื่อเป็นศูนย์กลางการวิจัย การผลักดันการวิจัยพัฒนาและขับเคลื่อนนวัตกรรมสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจกลุ่มจังหวัด การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ความคิดสร้างสรรค์และงานวิจัยนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ของกลุ่มจังหวัด โดยมีตัวชี้วัดการดำเนินงานใน 4 ปีดังนี้

- ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของเงินลงทุนภาคอุตสาหกรรม = ร้อยละ 16
- จำนวนของผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ = 26 เรื่อง
- จำนวนทรัพย์สินทางปัญญาที่จดทะเบียนเพิ่มขึ้น = 329 ราย

4. ศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายและบริการระหว่างภาคต่างๆ

เป็นศูนย์เชื่อมโยงการคมนาคมเพื่อกระจายสินค้าและบริการ โดยการพัฒนาเส้นทางขนส่งทางบกและทางน้ำ การพัฒนาระบบ Logistic (ด้านบุคลากร การบริหาร การบริการ และด้านข้อมูลธุรกิจ) ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานใน 4 ปี (ปี2548-2551) ได้แก่

- จำนวนเส้นทางรถโดยสารที่เพิ่มขึ้น = 216 ก.ม.

5. ยกระดับชีวิตคุณภาพของประชาชน

เสริมสร้างและพัฒนาสังคมที่มีคุณภาพ โดยการส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนที่มีที่อยู่อาศัยที่มีคุณภาพและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้น่าอยู่การป้องกันและปราบปรามโดยใช้มาตรการทางสังคมและกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน สร้างความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวและชุมชน สร้างโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วยระบบและวิธีการที่หลากหลาย การสร้างสิ่งจูงใจให้ภาครัฐและเอกชนเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมและเอกลักษณ์ไทย และปรับปรุงรูปแบบและวิธีการปฏิบัติงาน โดยการพัฒนาเพิ่มขีดสมรรถนะและวัฒนธรรมขององค์กรเพื่อความเป็นเลิศ

ตัวชี้วัดผลการดำเนินงานใน 4 ปี (ปี2548-2551) ได้แก่

- จำนวนสวนสาธารณะที่เพิ่มขึ้น = 30 แห่ง
- จำนวนที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดี = 67 แห่ง
- จำนวนคดีด้านประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน ชีวิต เพศ และยาเสพติดลดลง = 225 คดี ต่อ

ประชากรแสนคน

- ร้อยละการรักษาพยาบาลของผู้สูงอายุลดลง = ร้อยละ 2
- ร้อยละของประชาชนมีโอกาสในการศึกษาและพัฒนาตลอดชีวิต = ร้อยละ 9.4

- ระดับความภาคภูมิใจของประชาชนที่มีเอกลักษณ์และทุนทางวัฒนธรรมของความเป็นไทย = ร้อยละ 5
- ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการของภาครัฐ = ร้อยละ 85

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน กลุ่มที่ 1 มีความคาดหวังว่าหากส่วนกลางได้พิจารณาอนุมัติให้การสนับสนุนงบประมาณตามยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นนทบุรี ปทุมธานี และอ่างทอง) ตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่กลุ่มนำเสนอดังกล่าวข้างต้นก็จะสามารถทำให้การพัฒนาบรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัด ในการที่จะตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดทั้ง 4 จังหวัด อันจะทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดจากการให้บริการของรัฐ

ที่มา สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พฤษภาคม 2548

ภาคผนวก ก.

Thailand National Periodic Report**Section II****State of Conservation of Specific World Heritage Properties**

Section II: State of Conservation of Specific World Heritage Properties

II.1 Introduction

a. State Party

Thailand

b. Name of World Heritage property

Historic City of Ayutthaya and Associated Historic Towns

c. Geographical coordinates to the nearest second

*North-west corner: Latitude 14° 20' 52" N**South-east corner: Longitude 101° 33' 38" E*

d. Date of inscription on the World Heritage List

December 1991

e. Organization or entity responsible for the preparation of the report

Organization (s) / entity (ies): *The 3rd Regional Office of Fine Arts,**Pra Nakorn Sri Ayutthaya Province,**Bureau of Archaeology, Fine Arts Department*Person (s) responsible: *Head of the Ayutthaya Historical Park*Address: *Ayutthaya Historical Park*City and Post Code: *Muang District, Pra Nakorn Sri*

Ayutthaya 13000

Telephone: *66-35-242284*Fax: *66-15-242286*

Email: -

f. Date of Report

February 2003

g. Signature on behalf of State Party

.....

( )

Director General, the Fine Arts Department

II. 2 Statement of significance

The historic city of Ayutthaya and associated historic towns were granted Cultural World Heritage status by the World Heritage Committee following the cultural criteria (iii) which is *“to bear a unique or at least exceptional testimony to a cultural tradition or to a civilization which is living or which has disappeared”*. They were the evidence of the highest prosperity of a Southeast Asian civilization in the 14th – 19th centuries AD. Ayutthaya, founded in 807 AD, was the second capital of the Kingdom of Siam after Sukhothai. It was one of the important economic and trade centers of the region. The economic prosperity of Ayutthaya had resulted in the flourishing of all sorts of arts and culture, which are still evident nowadays. The numerous palaces, temples, fortresses, the way of life of the Ayutthaya people, as well as architecture, paintings, sculptures, and literature, are the testimony of this great civilization.

II. 3 Statement of authenticity/ integrity

The historic city of Ayutthaya and associated historic towns underwent restoration since before they became a World Heritage. The first restoration was in 1854-1868 and the second restoration was in 1868-1910. In 1935, the Fine Arts Department registered the historic city of Ayutthaya covering the area of 2.8 sq. km. as ancient monument, and it has always been protected and maintained. In 1977, the Royal Government of Thailand allowed the Fine Arts Department to conserve and manage this historic city and devise the Ayutthaya Historical Park Plan with the aims to restore only the monuments in the inscribed area. However, after becoming a World Heritage in 1991, the Fine Arts Department improved the Plan to cover a broader area and aspects. The Plan is known as the Master Plan of the Historic City of Ayutthaya, which aims to maintain the integrity and uniqueness of this World Heritage site.

II. 4 Management

The historic city of Ayutthaya and associated historic towns are protected by various national laws such as:

- The Act on Ancient Monuments, Antiques, Objects of Art and National Museums B.E. 2504 (1961) and the Amended Act on Ancient Monuments, Antiques, Objects of Art and National Museums B.E. 2535 (1992)
- The Ratchaphasadu Land Act B.E. 2518 (1975)

- The Urban Planning Act B.E. 2518 (1975)
- The Building Control Act B.E. 2522 (1979)
- Land Code B.E. 2497 (1954)
- Regulations of the Fine Arts Department Concerning the Conservation of Monuments B.E. 2528 (1985)

The Fine Arts Department is a government agency responsible for the management of cultural property and the coordination with other agencies such as the Pra Nakorn Sri Ayutthaya province, the Municipality of Pra Nakorn Sri Ayutthaya, the Sub-District Administration Office, and the Department of Religious Affairs.

In 1993, the Master Plan on the Conservation and Development of the Historic City of Ayutthaya was devised to provide a framework and guidelines. The Master Plan is comprised of 5 major plans as follows:

1. Archaeology, History, and Ancient Monuments
2. Development and Improvement of Infrastructure
3. Improvement of Environment and Landscape
4. Development and Improvement of Community
5. Relocation and Improvement of Land Use

The committees of these plans are delegates from both central government and local sectors. The plan implementation follows the various academic measures based on the ICOMOS standards. The Act on Ancient Monuments, Antiques, Objects of Art and National Museums is used to protect the historic city as the Act has indicated clear definitions and punishment. As the present Constitution prescribes local agencies to take part in the protection of cultural heritage, it is necessary to educate the locals on the preservation and management of cultural heritage. The local agencies can also prescribe their own rules concerning the preservation and management of cultural heritage.

The budget used in the management and the preservation of the historic city of Ayutthaya is allocated by the Government of Thailand. However, the budget allocation does not meet the requested amount in the budget framework of the Master Plan because of the world economic situation. As the annual allocated budget is relatively low, it is deemed necessary to apply for assistance from other international funding agencies such as SIP and OECF.

The Ayutthaya Historical Park is using IT system to aid the facilitation and

working efficiency. The Office has five PCs with access to Internet and email for the communication and exchange of information. There is a scientific laboratory for the conservation of ancient monument. The staff of the Ayutthaya Historical Park can be divided into Academic section and Administrative section comprising of experts, architects, scientists, archaeologists, engineers, construction technicians, researchers, and fine arts technicians. The staff should receive additional training on site management and community involvement. The researches conducted are, for instance, *Chemical Application for the Restoration of Brick and Stucco* and *Impact Assessment of the Vibration Caused by Vehicles*.

Concerning the convenience of visitors, the Master Plan inscribes that the local sector and the Tourism Authority of Thailand collaborate to manage the tourism of the site. The Ayutthaya Historical Park has prepared printed matters, video documentaries, exhibitions, and a website for visitors. Sufficient infrastructure is also provided such as parking space, public restrooms for normal and disabled visitors, electricity, tap water, local and international telephone service, telegram, Internet, email, and currency exchange service. There have been an increasing number of visitors (337,425 Thais and 706,523 foreigners). The Historical Park has gained Baht 25,810,020 from the entrance fees. The increasing amount of visitors could probably have been resulted from the promotion via Internet and the annual tourism calendar as well as from being a World Heritage. In every December, there is a light and sound festival to celebrate the World Heritage status as well.

II. 5 Factors affecting the property

The Ayutthaya historical city is situated on a low land area and risks flooding in the high water season of every year. A Disaster Preparedness plan is devised to handle the problem by constructing a system to prevent flooding both within and outside the City Isle. The construction is implemented by the Department of Public Works, Ministry of Interiors. At present, the system construction within the City Isle is completed. There are a system to prevent flooding inside the monuments at different locations and a plan to improve different areas following the Master Plan, which is divided into two phases. The first phase has been successfully implemented.

II. 6 Monitoring

The cabinet approved the Master Plan for the Preservation and Development of

the Historic City of Ayutthaya on 23 March 1993. The committee for the Monitoring of the implementation of the Master Plan was set up with the Deputy Prime Minister as President and the Director-General of the Fine Arts Department as Secretary. The Fine Arts Department has assigned its staff to conduct the monitoring and it is now in the process of establishing a formal monitoring system to control, monitor, and supervise the preservation of the historic city.

II. 7 Conclusions and recommended actions

The historic city of Ayutthaya and associated historic towns is being preserved and managed to maintain its integrity. There is an attempt to expand the preserved area to provide a buffer zone, which will protect and benefit the management and preservation of the site. The true dedication to preserve the historic city of Ayutthaya and the devising of the Plan to preserve and develop the ancient Ayutthaya area to be the Ayutthaya Historical Park, has created the harmony between the ancient and the modern Ayutthaya cities.

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวนฤมล อนุสนธิ์พัฒน์ เกิดเมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2525 ในปีพ.ศ. 2542 เข้าศึกษาในระดับปริญญาตรีสาขาสังคมสงเคราะห์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และสำเร็จในปี พ.ศ. 2545 ก่อนที่จะเข้ารับการศึกษาคณะที่หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปี พ.ศ. 2546 และสำเร็จการศึกษาในปี พ.ศ. 2549